

SỬ DỤNG MỘT SỐ ĐỒ CHƠI, TRÒ CHƠI GIÚP TRẺ EM TUỔI MẪU GIÁO PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ (LUYỆN PHÁT ÂM) VÀ LÀM QUEN VỚI MÔN TOÁN

Đoàn Hồng Hải, Hoàng Thị Phai

Phòng Quản trị-Bảo vệ

1. Đặt vấn đề

Ngành giáo dục mầm non Hà Nội triển khai phát động phong trào làm đồ dùng, đồ chơi sáng tạo mang truyền thống phục vụ nâng cao chất lượng, hình thành một biểu tượng toán sơ đẳng cho trẻ mẫu giáo. Với lòng yêu nghề và sáng tạo các cô giáo chúng tôi đã thiết kế và làm ra nhiều chủng loại đồ dùng đồ chơi cho trẻ học đếm, định hướng không gian và sử dụng trong nhiều chủ điểm khác nhau. Đây là việc làm cần thiết dạy cho trẻ học tốt môn “Làm quen với Toán” đòi hỏi giáo viên phải có đồ dùng trực quan cụ thể, rõ ràng, chính xác thu hút trẻ tích cực tham gia vào giờ học.

Dạy trẻ từ 3- 6 tuổi. Làm quen với toán rất khó bởi sự tập trung chú ý của trẻ chỉ đạt từ -B3- 5 phút, L7- 10 phút đầu do vậy giáo viên cần tổ chức cho trẻ tham gia chơi với đồ dùng đồ chơi. Qua chơi trẻ có thể hình thành được kiến thức mà cô cần cung cấp.

- Với mục đích trên tôi xin trình bày” Một số đồ dùng cho trẻ mẫu giáo từ 3 đến 6 tuổi qua chơi để học môn” Làm quen với toán”.

2. Giải quyết vấn đề

Trong quá trình dạy chúng tôi thấy trẻ mẫu giáo 3 đến 6 tuổi đồ dùng đồ chơi càng phong phú sáng tạo hấp dẫn bao nhiêu thì càng kích thích được sự tò mò hứng thú tham gia hoạt động của trẻ bấy nhiêu. Đồ dùng xuất hiện đúng lúc, đúng chỗ phát huy được sự tập trung chú ý và ghi nhớ có chủ định của trẻ, giúp trẻ hào hứng mạnh dạn, tự tin nêu lên ý kiến của mình. Từ đó trẻ có thể tiếp cận một cách nhanh nhất, chính xác nhất lượng tri thức mà ta cần chuyển tải.

Sau đây chúng tôi xin trình bày một số cách làm một số đồ chơi cho trẻ mẫu giáo bé và mẫu giáo lớn Làm quen với toán bằng những nguyên vật liệu

dễ kiểm dễ tìm, cách chơi đơn giản phù hợp với đặc điểm nhận thức của trẻ mẫu giáo từ 3 đến 6 tuổi.

2.1. Mẫu bé và nhỡ

Loại đồ dùng sử dụng trong giờ học làm quen với Toán:

Đồ dùng đồ chơi càng gần gũi với cuộc sống thực của trẻ bao nhiêu, thì trẻ càng dễ tiếp thu lĩnh hội do đó cô giáo cần nghiên cứu và thử nghiệm kỹ càng trước khi làm đồ dùng cho trẻ Làm quen với toán.

Ví dụ: Ở tiết ôn phân biệt to - nhỏ, ôn phân biệt tay phải tay trái; chân phải, chân trái của bàn chân trẻ tôi chuẩn bị một số đồ dùng:

- Quả 12 quả khế (8 quả khế to + 4 quả khế nhỏ)
- Thị 12 quả thị (4 quả thị to + 8 quả thị nhỏ)
- Hình bàn chân: 40 hình trong đó:
 - + 10 hình bàn chân to: 7 hình bàn chân phải, 3 hình bàn chân trái
 - + 10 hình bàn chân nhỏ: 7 hình bàn chân phải, 3 hình bàn chân trái
 - + 20 hình bàn chân vừa vừa: 12 hình bàn chân phải, 8 hình bàn chân trái.
- Hài: 24 đôi hài có kích cỡ to, nhỏ khác nhau.
- Nón: 12 nón to, 12 nón nhỏ

Để làm được đồ dùng này tôi cần sử dụng:

Nguyên liệu: giấy màu, bìa, một số quả nhựa khế, thị....đôi dép sục có kích cỡ to, nhỏ khác nhau, nón to, nón nhỏ xấp các màu.

Cách làm:

Quả: Sử dụng giấy màu xé vụn bôi lên quả bằng nhựa có sẵn, sau đó để cho khô dùng dao cắt đôi để rút quả ở bên trong ra, sau đó dùng những mảnh giấy vụn dán lên trên vết vừa cắt tạo thành một loại quả được bôi bằng giấy. Trong bài này tôi làm 12 quả khế, 12 quả thị.

Hình bàn chân: Dùng bìa cắt một số bàn chân có kích cỡ to, nhỏ khác nhau, sau đó dùng để can các màu dán lên, từ đó ta có một số bàn chân to, nhỏ khác nhau.

Hài: Sử dụng những đôi dép sục nhựa cũ, sau đó dùng xốp các màu bọc ra ngoài và cắt xốp theo hình đôi sục, dùng nhiều kim sa gắn lên tạo thành những đôi hài to, nhỏ rất đẹp và xinh xắn.

Nón: Chọn 12 nón to, 12 nón nhỏ, nón có cùng xốp các màu cắt thành nhiều hình tròn, vuông, tam giác, chữ nhật gắn lên trên nón từng cặp một (1 nón to, 1 nón nhỏ) có hình giống nhau (hình tròn, hình tam giác...)

Cách chơi:

Ở tiết học này, tôi tổ chức dưới hình thức một câu chuyện Tấm và Cám để dạy trẻ.

Hôm nay cô Tấm vào vườn hái quả giúp Bà, các con có muốn hái quả giúp cô Tấm không. Tôi chia số trẻ thành 02 đội. Đội 1 hái quả thị, đội 2 hái quả khế. Quả to để ở rổ to, quả nhỏ để ở rổ nhỏ hơn. Số quả trên hai cây bằng nhau, đội nào hái được nhiều quả đội ấy sẽ thắng.

Trẻ hái quả: Cô nhận xét xem trẻ đã để quả đúng rổ chưa và hỏi trẻ: rổ quả to nhiều hơn hay rổ quả nhỏ nhiều hơn, các con có biết đôi nào hái được nhiều quả hơn không.

Sau khi đã hái hết chỗ quả cô Tấm đi dự hội, dấu chân cô in trên đường, các con hãy tìm xem dấu chân cô Tấm đâu nhé? Trẻ tìm dấu chân (cô đặt dấu bàn chân to, nhỏ khác nhau trên sàn lớp)

Cô yêu cầu mỗi con hãy tìm một dấu chân và ước thử xem chân mình có vừa với dấu chân không nhé (trẻ đi tìm dấu chân).

Cô hỏi trẻ: Dấu chân so với bàn chân con như thế nào? (to hơn chân con, hay nhỏ hơn chân con, hay là vừa chân con).

Các con tìm được dấu chân ở bàn chân nào? (chân phải hay chân trái).

Ai có dấu chân ở bàn chân phải giơ tay (2,3).

Ai có dấu chân ở bàn chân trái thì con phải giơ tay nào? (tay trái) .

ở trò chơi này trẻ được ôn luyện tay phải, tay trái, chân phải, chân trái của bản thân trẻ.

Nhà vua gửi tặng cô Tấm cho lớp mình rất nhiều đôi hài đẹp, mỗi con hãy chọn cho mình 01 đôi hài và đi vào chân xem có vừa với chân của mình không. Khi đi các con phải đi đúng đôi và đúng chiều nhé (trẻ đi hài xong cô cho trẻ nhận xét đôi hài to hơn chân mình hay nhỏ hơn chân mình).

Các con đã có hài đi dự hội rồi, nhưng trời nắng quá, cô có chuẩn bị cho mỗi con 01 chiếc nón, các con xem chiếc nón của mình được trang trí bằng những hình gì? có màu gì? sau đó trẻ tìm đôi bạn (1 nón to và 1 nón nhỏ) có hình và màu giống nhau.

Ở tiết học này, bằng những đồ dùng, đồ chơi sáng tạo, hấp dẫn trên, nên trẻ lớp tôi rất hứng thú tham gia tích cực vào tiết học.

Loại đồ dùng sử dụng các hoạt động của trẻ ở trường mẫu giáo:

Nếu ta nói đặc trưng của giờ học là cung cấp kiến thức và hình thành kỹ năng cho mới trẻ thì giờ chơi (hoạt động góc) và hoạt động ngoài trời của trẻ mẫu giáo chính là thời điểm ôn luyện các kỹ năng, các kiến thức vừa được cung cấp giúp trẻ nắm bắt kiến thức một cách hoàn thiện, hiệu quả bởi đối với trẻ mẫu giáo ‘ chơi mà học, học mà chơi’.

Do vậy, việc sáng tạo ra các đồ dùng dạy toán cho trẻ được ôn luyện ở mọi lúc, mọi nơi là không thể thiếu được trong quá trình dạy trẻ mẫu giáo Làm quen với toán.

Trong giờ học, cô giáo phải lựa chọn, sáng tạo đồ dùng, đồ chơi được sáng tạo trong phạm vi hẹp:

Về số trẻ, không gian, thời gian giờ chơi (hoạt động góc), cô giáo có thể làm các loại đồ dùng, đồ chơi sao cho phù hợp với trẻ, đáp ứng được yêu cầu của bài, mang đặc thù riêng của giờ chơi, nghĩa là trẻ được ôn luyện kỹ năng dưới hình thức trò chơi giải trí để trẻ không cảm thấy gò bó, ép buộc và trẻ có quyền tham gia chơi theo khả năng của mình.

Vì vậy, trong giờ hoạt động góc đặc biệt là góc học tập tôi làm một số bản gắn lên tường cho chơi trẻ và lấy tên:

“Bé hãy tìm đúng đôi bàn tay cho mình nhé”

Hoặc *“Hãy sắp xếp theo đúng thứ tự”*

“ Bé tìm đồ vật có dạng hình”.

Để làm đồ dùng phục vụ trò chơi này cần:

Nguyên liệu: Bìa, giấy màu, bút màu,...

Bé hãy tìm đúng đôi bàn tay cho mình nhé:

Cách làm: Cho trẻ đặt tay lên giấy và dùng bút tự in bàn tay của mình sau đó sau đó dùng bút màu tô màu cho bàn tay.

Cách chơi: Cô cho trẻ tự tìm bàn tay (có tay phải, tay trái) gài lên trên bảng cho đúng 1 đôi bàn tay.

Hãy sắp xếp theo đúng thứ tự:

Cách làm: Cô cắt sẵn một số loại quả bằng bìa từ to đến nhỏ, yêu cầu trẻ tô màu các loại quả đó.

Cách chơi: Trẻ tìm các loại quả và sắp xếp quả đó theo thứ tự to đến nhỏ hoặc từ nhỏ đến to.

Ở trò chơi này, trẻ có thể chơi theo từng chủ điểm.

Ví dụ: - Chủ đề thực vật: Hoa, quả, rau, cây xanh...

- Chủ đề động vật: các con vật từ to đến nhỏ.

2.2. Mẫu giáo 5 đến 6 tuổi:

Dạy trẻ làm quen với toán ở lớp 5 tuổi, giúp cho trẻ hiểu được các quan hệ về số lượng, kích thước, hình dạng, định hướng trong không gian, giúp cho trẻ rèn được năng lực hoạt động tỉ lệ, biết so sánh về số lượng nhận biết và phân biệt các số từ 1 đến 10, đếm thành thạo, thêm bớt 1,2 trong phạm vi 10.

Trẻ hiểu thế nào về kích thước, dài, ngắn, to, nhỏ, cao thấp, rộng hẹp, hình dạng....

Từ đó xác định trên các đồ vật trong thực tế.

Ở lứa tuổi này trẻ nhanh nhớ và cũng nhanh quên, đòi hỏi cô phải tạo môi trường học toán, dạy ở mọi nơi, mọi lúc, cải tạo đồ dùng giáo cụ của cô, của trẻ sao cho phù hợp, giúp trẻ dễ tiếp thu và hiểu bài nhanh. Vì vậy ngoài các tiết học chính, thông qua các tiết học khác cô củng cố kiến thức cho trẻ. Mặt khác cô phải trang trí góc học toán, đồ dùng phait sinh động, màu sắc rõ ràng.

Dựa vào đặc điểm trên tôi có một sáng kiến: làm thế nào cho trẻ tiếp thu bài tốt hơn và nhớ chắc hơn. Cô sử dụng sản phẩm của giờ tạo hình. Cho trẻ vẽ cây xanh quả chín, hoa.....

Cách làm: Cô chuẩn bị cho trẻ các thẻ chữ số từ 1 đến 10. Sau đó cho trẻ tự liên hệ bài vẽ của mình có bao nhiêu cây xanh, quả chín, bông hoa.

Trẻ dùng thẻ chữ số tương ứng đặt vào cây, hoa, quả của mình vẽ được.

Ví dụ: 7 cây tương ứng chữ số 7,8 bông hoa tương ứng với chữ số 8.

Sau đó cho cháu nào có bài vẽ đẹp lên trưng bày.

Từ đó củng cố thêm nhận biết về chữ số, trẻ nhớ chắc hơn.

- Giờ xé dán: trẻ xé đoàn thuyền dán vào giấy. Sau đó trẻ dùng thẻ chữ số tương ứng vào đoàn thuyền của mình. Qua xé dán không những củng cố về số lượng mà còn củng cố về hình cho trẻ. Khi xé dán thuyền trẻ phải xé thêm hình tam giác làm cánh buồm. Có thể cùng một giờ xé dán trẻ ghi nhớ cả về số lượng và hình dạng.

- Qua các hoạt động vui chơi:

Ví dụ: Hoạt động nấu ăn, trẻ phải dùng đến nồi xoong, bát, thìa.....

Khi nấu xong bày cỗ lên bàn và xếp chỗ ngồi. Cô có thể hỏi trẻ bàn này ngồi mấy người. Trẻ trả lời 6 người cô ạ! Vậy trẻ phải lấy 6 bát, 6 thìa chẳng hạn. từ đó củng cố thêm về đếm cho trẻ. Nếu có 5 bát vậy còn thiếu mấy bát nữa, trẻ phải lấy thêm 1 bát cho đủ 6 bát.

Qua những sáng kiến trên đã giúp trẻ hứng thú học tập, tiếp thu bài nhanh, trong giờ học không gò bó còn nâng cao chất lượng học tập hơn so với trước.

Kết quả:

Sau khi đưa ra các đồ dùng, đồ chơi trên vào sử dụng trong giờ học. Làm quen với toán cho mẫu giáo từ 3 đến 6 tuổi, tôi nhận thấy trẻ dễ dàng tiếp thu kiến thức mà cô giáo yêu cầu, hình thành các kỹ năng trong học toán như biết thao tác tư duy do đó chất lượng học toán ở trẻ nâng lên rõ rệt.

Cụ thể:

ĐẦU NĂM

Tốt: 8 ~ 15%

Khá: 15~

Đạt: 22~

HIỆN NAY

Tốt: 20~

Khá: 20~

Đạt: 5~

3. Kết luận:

Trên đây là những đồ, đồ chơi chúng tôi tự sáng tạo qua thực tế dạy trẻ tôi thấy các cháu tham gia vào các giờ tích cực hơn. Trẻ hào hứng học, từ đó tạo cho trẻ mạnh dạn tự tin khi đến lớp và việc dạy toán không còn khô khan, gò bó, cứng nhắc đối với giáo viên như trước.

Việc nâng cao chất lượng bộ môn làm quen với toán ngày một có kết quả cao.